

Voorzitter: H. Sietsma (GroenLinks)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), E. van der Weele (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), T. van Zoelen (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs (VVD), M. Goodijk (S&S), S. Wennink (CU), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvH), K. Blauw (PVV)

Namens het college: K. Schuiling (burgemeester), M. Wijnja (wethouder), E. Eikenaar (wethouder), P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Gemeenterekening – veiligheid, dienstverlening en bestuur

00:18:24

Voorzitter: Als het toch stil is geworden, dan stel ik voor dat wij beginnen. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het raadsvoorstel Gemeenterekening 2022. We hebben het hier over de onderdelen Veiligheid, Dienstverlening en Bestuur. Ik ga de nummers van de paragrafen en de programma's allemaal niet oplezen, die hebt u tot kunnen nemen. We doen de woordvoeringen in één keer en u mag desgewenst per deelonderwerp van woordvoerder wisselen. Ik zie nog geen mensen op de reservebank zitten, dus het zal wel meevallen, maar dat mag. Die deelonderwerpen zijn globaal dus Veiligheid, Dienstverlening en Bedrijfsvoering, dat is inclusief ICT en HRM, Wijkvernieuwing en Gebiedsgericht Werken.

00:19:13

Voorzitter: U kon volop technische vragen stellen, dus dat doen we nu niet meer. Het gaat nu om politieke vragen en vooral ook om uw oordeel over hoe het college het afgelopen jaar heeft gedaan. Spreektijd per fractie is drie minuten exclusief interrupties, dat wil zeggen de beantwoording gaat wel van uw tijd af, maar de vraag niet. Na de termijn schorsen we, als het college daar behoefte aan heeft, tien minuten en dan heeft het college 25 minuten voor een reactie. Dat liep in de vorige sessie aardig uit de hand, dus daar ga ik streng op toezien. Er zijn geen insprekers, dus we gaan meteen naar de raad. Mevrouw Van der Weele, gaat u gang.

00:19:57

Mevrouw Van der Weele (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Ik dacht, ik bijt het spits af. Is dat een goede? Ik ga naar de inhoud, want drie minuten zijn zo op. Voorzitter, deze commissie beslaat diverse onderdelen en wij zijn een beetje op zoek gegaan naar een gemene deler. Die zit denk ik in samenhang, verbinding en laagdrempelige toegankelijkheid; voor de Partij van de Arbeid belangrijke waarden die we zo hard nodig hebben. Als we het hebben over veiligheid, liet het rapport van Van der Torre en Tops zien hoe Groningen voedingsbodem voor criminaliteit kan zijn en dat er zeer veel seinen op rood staan als het gaat om potentiële ondermijnende criminaliteit. Het college heeft dan ook terecht wat ons betreft extra geld uitgetrokken om deze ondermijning tegen te gaan, een aanpak met de focus op preventie. Juist als dit hand in hand gaat met sociale wijkvernieuwingen en het creëren van kansen voor jongeren, kan er echt verschil worden gemaakt om criminaliteit tegen te gaan. Wel liet het onderzoek zien dat samenwerken met andere gemeenten essentieel is. Hoe kijkt het college hiernaar en geeft het college zichzelf daar momenteel een voldoende op?

00:20:58

Mevrouw Van der Weele (PvdA): We maken ons met de verharding in de criminaliteit zorgen over boa's, jeugdwerkers en beveiligers. Kijk naar de manier waarop de beveiligers van de FC bedreigd werden. Hoe ziet het college dit? Voorzitter, waar wij moeite mee hebben, is dat het college zorg en veiligheid scheidt. Dan een teleurstellende zin om te lezen in het jaarverslag dat het in de praktijk nog niet altijd lukt om verbinding en samenwerking te realiseren. Echter, daar is het college toch immers zelf bij. Deze complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid kenmerkt zich door de noodzaak van een integrale en vooral domeinoverstijgende aanpak. Deze integrale aanpak wordt bemoeilijkt, omdat zorg- en veiligheidsketens werken vanuit verschillende kaders en wetgeving. We kennen het probleem, maar we lezen dit nu vaker, jaar in jaar uit, en we maken vragen ons af wanneer het college hier verantwoordelijkheid in gaat nemen. Bij een gescheiden aanpak van zorg- en veiligheidsvraagstukken lopen we immers meer risico op escalatie en recidiven, als het gaat over mensen met verward gedrag, uitbuiting, mensenhandel, huiselijk geweld en kindermishandeling. Om een voorbeeld te geven: sexting hoort bij Veiligheid en het Centrum Seksueel Geweld valt onder Zorg. Wij vinden dit ingewikkeld. Hoe kijkt het college hiernaar? Als laatste...

00:22:19

Mevrouw Van der Weele (PvdA): Heb ik nog, Voorzitter? Volgens mij wel.

00:22:21

Mevrouw Van der Weele (PvdA): We lezen in de jaarrekening en dat hebben we ook in de beeldvormende sessie gezien afgelopen jaar, dat de gemeente hard werkt om een inclusieve werkgever te zijn. De gemeente heeft daar een voorbeeldfunctie in en dat vindt ze zelf gelukkig ook. Diversiteit is een vast onderdeel van de managementrapportage lezen we. Echter, wat ons betreft zou diversiteit vooral een 'way of life' moeten zijn, vanzelfsprekend vanuit de visie dat onze gemeentelijke organisatie een echte afspiegeling is van onze gemeente. We zien een beweging, maar wat ons betreft mag het nog een tandje harder. Je best doen maakt namelijk nog geen inclusieve samenleving. We vragen ons af hoe het college daarin naar zichzelf kijkt.

00:22:59

Mevrouw Van der Weele (PvdA): Nu echt als laatste. We hebben als gemeente een voldoende gehaald als het gaat over toegankelijkheid en bereikbaarheid, maar toch maakt de PvdA zich zorgen over de toegankelijkheid van onze gemeente. Niet in het minst door het jaarverslag van onze Ombudsman. Eén van de opvallendste punten vonden wij het punt dat wij als gemeente er niet te veel vanuit moeten gaan, dat mensen ons wel begrijpen. Onze fractie ziet ook echt de mooie oplossingen die we bieden als gemeente, dus we willen wel en we kunnen wel, maar wij zouden als PvdA echt nog verder willen gaan als het gaat over een toegankelijke overheid. Hoe kijkt het college naar de zes kernprincipes, waar ze als gemeente naar streeft en geeft ze zichzelf ook een voldoende hiervoor? Dank u wel, Voorzitter.

00:23:42

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? De heer Van Hoorn.

00:23:48

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Allereerst - ik zal het tempo ook een beetje hooghouden -sluit ik me qua ondermijning, zorg en veiligheid inclusief werkgeverschap aan bij de PvdA. Voor de goede orde, niet getreurd, zal ik zelf ook het één en ander zeggen. Voorzitter, GroenLinks, deze coalitie, dit college, deze raad, we zetten allemaal in op een veilig en vrij Groningen voor en door Groningers. De vraag is alleen: doen we dat afdoende en doen we dit effectief? Langs deze lijn en aan de hand van deze twee vragen wil ik graag een aantal zaken uitlichten. Voorzitter, veiligheid is in toenemende mate een online vraagstuk. Aan de ene kant omdat we midden in een digitale transformatie zitten, maar ook omdat inmiddels al 50 procent van de slachtoffers van criminaliteit slachtoffers zijn van online criminaliteit. De vraag is dan ook: wat doen wij om klaar te zijn voor deze transformatie en tegelijkertijd onze veiligheid en die van onze inwoners te beschermen? Het college erkent het belang van dit vraagstuk en dat blijkt ook duidelijk uit de jaarrekening. Denk aan de inzet van het cyberweerbaarheidsprogramma HackShield voor onze basisschoolleerlingen. Zeer verstandig overigens. Ook worden de risico's geïnventariseerd en wordt het kennisniveau opgekrikt. We hebben 1300 bedrijven een cybersecurityscan aangeboden. Hier hebben er overigens maar 130 gebruik van gemaakt, maar dat ter zijde. Ook de accountant wijst terecht op onze informatieveiligheid en op onze cyberveiligheid, wat ook wederom door het college wordt onderschreven. Voorzitter, is dat wat wij doen voldoende en is het effectief? Uit de rekening kan ik dit niet opmaken. Mijn vraag aan het college is dan ook simpel, maar wel driedig. Wat doen wij om de digitale veiligheid van onszelf en onze inwoners te borgen, maar vooral ook waar komen we vandaan op dit thema en waar staan we nu?

00:25:35

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter - het tempo is enigszins hoog - wij hebben mazzel, we leven in een vrije samenleving met ruimte voor debat en verschillende standpunten. Toch zien we steeds meer wantrouwen richting de overheid, nieuwe vormen van radicaal- en extreemrechts en een toenemende mate van maatschappelijke onrust. Mij en mijn fractie bekruipt het gevoel dat demonstraties in de rekening ook vanuit dit perspectief worden beschreven. Demonstratie als bron van maatschappelijke onrust of potentiële dreiging voor de openbare orde en veiligheid. Deze manier van kijken naar demonstraties is landelijk helaas ook al een trend. Nog niet zo lang geleden wees Amnesty International hier ook al op. Voorzitter, demonstratierecht is een groot goed. Demonstraties moeten dan ook maximaal worden gefaciliteerd, waarbij hinder niet te voorkomen is. De demonstranten moeten als vredig worden beschouwd, tenzij het tegendeel nadrukkelijk aantoonbaar is. Voorzitter, mijn vraag is simpel in deze. Is het college dit met mij eens?

00:26:32

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Tot slot, Voorzitter, en dit is wel echt het slot. Voor en door Groningers, samen en in overleg met elkaar en niet over elkaar, oftewel participatie. Vorig jaar liepen er een drietal trajecten. Er werd nagedacht over de participatie in het kader van zon- en windparken op verzoek van de raad. Er is een traject gestart in het kader van de noodzaak om een participatieverordening te hebben, waarbij de raad actief heeft meegedaan en bouwstenen voor een visie heeft aangedragen. Er wordt nagedacht hoe inwoners hun invloed kunnen aanwenden bij ruimtelijke plannen, voor en na de

Omgevingswet. Ook hier heeft de raad een voorzet voor gegeven vanuit de pilot in de noordelijke wijken. Voorzitter, nogmaals, doen we afdoende en is dat wat we doen effectief? Dit brengt me dan ook bij de volgende vraag: wat heeft het college gedaan om deze drie genoemde sporen bij elkaar te brengen? Tot zover, Voorzitter.

00:27:27

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Martinez Doubiani.

00:27:34

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank je wel, Voorzitter. Laat ik ook beginnen met dat afgelopen jaar veel is geïnvesteerd in verschillende nieuwe aanpakken met betrekking tot ondermijnende criminaliteit, jeugdcriminaliteit en in Preventie met Gezag. Hier zijn wij tevreden en blij mee, want wij vinden het belangrijk dat hier in wordt geïnvesteerd naar aanleiding van het rapport van Van der Torre en Tops. Het is goed om te lezen dat bij deze onderwerpen met meerdere partners breed wordt samengewerkt. Goed dat we dit doorzetten en blijven evalueren of we de doelstellingen ook in de komende jaren halen. Voorzitter, uit de jaarrekening valt ons een paar dingen op. Het eerste, wat ik wil benoemen, is de sociale veiligheid en veiligheid in het uitgaansleven. Vorig jaar heeft de raad zich in een meerderheid uitgesproken tegen seksuele intimidatie en grensoverschrijdend gedrag. De raad verzocht het college om met een structureel plan te komen om dit tegen te gaan. Vervolgens is er een convenant Veilig Uitgaan gesloten, wat goed is, maar het probleem is nog niet opgelost, want het gebeurt nog steeds in het uitgaansleven in de avond en ook overdag. Vinden wij als raad dat we voldoende hebben gedaan of mag er een tandje bij? Wij vragen ons ook af wat het college hiervan vindt en vragen de burgemeester en het college om voortzetting van de dialoog, maar ook om op dit onderwerp wellicht met concrete acties te komen.

00:28:57

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Het tweede punt wat ik wil benoemen en wat opviel, is het wietexperiment. We weten allemaal dat Groningen zich heeft aangesloten om hieraan deel te nemen en wij vragen ons af of wij ook kunnen verwachten, als de gemeente het startsein of groen licht krijgt, dat de gemeente klaar is om te starten. Dan kom ik op mijn derde punt. Dat gaat ook over de digitale veiligheid, bescherming en de waarborging van de privacy van onze inwoners. Het zal u niet verbazen, maar D66 hecht grote waarde aan de digitale veiligheid en de digitale gezondheid van onze gemeente. Het is goed om te lezen dat hier ook, zoals GroenLinks benoemde zonet, wordt geïnvesteerd tegen cybercrime en dat we hier ook jongeren en ondernemers weerbaar tegen maken. Het valt ons wel op, met betrekking tot de interne organisatie en de AVG, dat dit niet is opgenomen in het jaarverslag. Wij vinden dat dit wel een doelstelling behoort te zijn en vragen ons net als GroenLinks af of wij hier voldoende in doen.

00:30:05

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Als laatste een heel kort punt: de veiligheid en de bescherming van mensenrechtenverdedigers. Vorig jaar in 2022, rond deze tijd, hebben wij een motie, die met een brede steun is aangenomen, ingediend omtrent Shelter City. Vervolgens is er een brief gekomen met wat kan. Wij vragen nu of het college zelf ook met een structureel voorstel gaat komen om dit voort te zetten. Dit was het, Voorzitter.

00:30:34

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Meneer Wennink.

00:30:45

De heer Wennink (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Op het thema Veiligheid kunnen wij volgens mij niet naïef zijn. Dat lezen we in de jaarrekening dat zijn wij ook niet. Groningen is een grote gemeente met bijbehorende uitdagingen. Wat ons betreft lezen wij in de jaarrekening het belang van preventie en waar nodig repressie en handhaven. Wij stippen daarin de volgende zaken graag aan. Ten eerste lezen wij over een schrikbarend goede start van de Pandenbrigade. Op het thema ondermijnende criminaliteit zien we dat de eerste resultaten binnen beginnen te druppelen. Bij bijna elke controle worden er misstanden gesignaleerd. De thema's vastgoedvergunningen en huisvesten van arbeidsmigranten tonen aan dat we op het gebied van ondermijning niet alleen praten over drugscriminaliteit, maar ook over de rol van de vastgoedsector. Dat lezen wij terug in de jaarrekening en daar zijn wij tevreden over, maar het is wel een schrikbarend goede start.

00:31:38

De heer Wennink (ChristenUnie): Op het thema Jeugd en Veiligheid stip ik graag aan dat we tevreden zijn met de inzet op wijkboa's, jeugdboa's, gebiedsmanagers en twee extra jeugdboa's. We zien extra jeugdwerk in de avonden en het programma Preventie met Gezag. Toch lezen wij ook dat het college steeds meer fluïde netwerken ziet; jongeren die zich over grotere afstanden binnen en buiten de gemeente bewegen. Daarbij zouden wij toch wel de vraag willen opwerpen aan het college of de grotendeels wijkgerichte aanpak die wij nu lezen en die wij het afgelopen jaar hanteren nog wel voldoende is op het thema Jeugd en Veiligheid, wanneer dat steeds meer een bovenwijks karakter krijgt.

00:32:18

De heer Wennink (ChristenUnie): Dan stip ik graag de goede structurele stappen met betrekking tot mensenhandel en ondersteuning van sekswerkers aan. We zien een actieprogramma mensenhandel, er zijn trainingen gegeven, aandachtsfunctionarissen en een positieve evaluatie van het Overweeghuis wat leidde tot financiering die doorgezet werd. Wij kijken uit naar de uitkomst van het onderzoek wat gestart is met betrekking tot criminele - en seksuele uitbuiting.

00:32:47

De heer Wennink (ChristenUnie): Als laatste nog even kort vraagtekens bij de taakstellingen binnen de eigen organisatie. In vier punt twee zien we dat de grootste financiële afwijkingen komen op de taakstelling organisatorische inrichting, leniger en flexibel begroten en de naculcaties. Daarmee heeft het relatief kleine stukje in het enorme boekwerk toch een flinke impact op het totale resultaat. De openstaande hervormingen zijn veelal afkomstig uit 2020. Die van de recente jaren zijn wel voldaan. Graag een korte reflectie van het college of het nog steeds haalbaar is, dat wij de uit 2020 stammende hervormingen nog gaan voldoen. Dank u wel, Voorzitter.

00:33:33

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Goodijk, ga uw gang.

00:33:39

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Over het programma

Dienstverlening kan ik heel kort zijn. We vinden het een ontzettend goede stap, dat er is gewerkt aan het beter leesbaar maken van gemeentelijke brieven met de campagne Direct Duidelijk. Echter, de correspondentie is nog altijd volledig in het Nederlands, terwijl een groot deel van onze inwoners deze taal niet altijd begrijpt. Mijn fractie denkt dus dat er nog steeds veel stappen te zetten zijn in het begrijpelijker maken van deze communicatie.

00:34:06

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dan wil ik me voor de rest graag focussen op het programma Veiligheid. Er gebeurt veel in ons veiligheidsdomein en dat is maar goed ook, want de ontwikkelingen volgen elkaar razendsnel op. Er wordt terecht ingezet op digitale veiligheid, het tegengaan van ondermijning en het aanpakken van jeugdcriminaliteit. Echter, één veiligheidsaspect ontbreekt wat mijn fractie betreft volledig en dat is veiligheid in de nacht. De afgelopen jaren zien we dat er ontzettend veel gebeurt in het uitgaansleven. Het publiek gedraagt zich grenzelozer, er is meer wapenbezit in de binnenstad en er zijn regelmatig geweldsincidenten in de Groningse nacht. Ondertussen is er een gebrek aan gediplomeerde portiers en het OOT is slechts op drie avonden actief. Al deze ontwikkelingen dragen bij aan een toenemend gevoel van onveiligheid.

00:34:54

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Wat hebben we in 2022 gedaan om hiermee aan de slag te gaan? Dat zijn twee dingen. We hebben een convenant Veilig Uitgaan getekend en we hebben geld gegeven voor een onderzoek naar het Nachstadhuis. Echter, de gemiddelde feestganger in Groningen voelt zich niet veiliger door een handtekening of een onderzoek. Ondertussen komen de trainingen in het herkennen van seksueel grensoverschrijdende gedrag voor horecapersoneel maar moeizaam op gang en het beloofde onderzoek naar een zogenaamd sfeerteam is niet eens gestart. Mijn fractie mist dus concrete actie of een integrale visie op een veiliger uitgaansleven en we hopen dat het college hiermee aan de slag gaat.

00:35:31

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dan nog een paar laatste technische opmerkingen over het programma Veiligheid. Mijn fractie vindt het lastig meetbaar hoe het er nu precies voorstaat en wat onze acties voor effecten hebben, want in het hele hoofdstuk zijn maar twee indicatoren opgenomen. Er is één effectindicator namelijk het aantal misdrijven, maar vervolgens wordt niet uitgesplitst om wat voor misdrijven het gaat. Na wat onderzoeken kom ik erachter dat er een flinke toename is in het aantal zedenmisdrijven. Moeten we daar dan als gemeente iets mee? Ik denk dat het waardevol is om als gemeente en raad inzichtelijk te hebben wat er gebeurt en wat relevant is voor het beleid dat wij hier maken. Ten tweede is er één prestatie-indicator en dat is het aantal integrale controles op ondermijning. Dit vindt mijn fractie wederom erg gebrekkig, want ik kan nog talloze andere indicatoren bedenken die inzichtelijk maken wat er op dit gebied gebeurt. Hoeveel Bibob-controles hebben we gehad of hoeveel misstanden heeft de Pandenbrigade aangetroffen? Ik denk dat de jaarrekening op dit vlak veel inzichtelijker gemaakt kan worden en dat die nu onvoldoende in kaart brengt of we onze veiligheidsdoelen behaald hebben of niet. Mijn fractie is benieuwd of het college dit begrijpt en ook deelt. Tot zover.

00:36:47

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Sijbolts.

00:36:54

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, Voorzitter. Laat ik beginnen bij het deelprogramma Veiligheid. Ook wij maken ons zorgen over de stijging van het aantal misdrijven in Groningen, dus in die zin kan ik mij wel aansluiten bij de analyse van Student en Stad die daarover gemaakt werd. Een stijging van zeventien procent is wel fors. We zijn ook benieuwd of het college van plan is om een nadere analyse daarvan te maken en beschikbaar te stellen aan de raad. Zouden we niet meer kunnen en moeten doen om dit terug te dringen? Mevrouw Goodijk stipte al het gebrek aan indicatoren aan, zodat je iets meer gevoel krijgt waar het in zit. Ik zou me ook kunnen voorstellen dat die indicatoren zijn verdwenen op eerder verzoek, van met name de vorige raad, om het wat overzichtelijker te houden. Aan de andere kant hebben we onszelf dan wel een beetje in de nesten gewerkt, want je wil vaak ook de achtergrond weten van de cijfers. Misschien zou dat ook op een andere manier beschikbaar gesteld kunnen worden, zodat het wat makkelijker wordt om zelf ook een eigen analyse te maken. De spanningen in de samenleving nemen toe en de gemeente wil daar goed zicht op houden. Dat is natuurlijk prima. Wij denken alleen wel dat enkel zicht daarop houden onvoldoende is, omdat we daarmee natuurlijk nog niet de problemen hebben opgelost. Ook zo een indicator die wij dus missen...

00:38:15

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): We lezen dat er veel ingezet is op de bestrijding mensenhandel, maar we kunnen het resultaat niet terugvinden. We weten dat de gemeente daar wel heel erg op inzet, maar dit zijn juist van die schrijnende zaken waar je iets meer inzicht in zou willen hebben. Dan hebben veel partijen heel veel zinnige dingen gezegd over veiligheid in een wat bredere zin, dus dat sla ik nu eventjes over.

00:38:38

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Dan ga ik naar deelprogramma vier punt twee: college, raad, wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken. Wij zijn bijvoorbeeld heel erg te spreken geweest over het uitgebreide introductieprogramma voor nieuwe raadsleden in samenwerking met externen en de ambtelijke organisatie. Het was ook heel erg zinvol dat het al voor de gemeenteraadsverkiezingen gebeurde, zodat mensen die wat hoger op de lijst stonden al konden snuffelen aan het politieke handwerk, zou ik bijna zeggen. Het is goed om mensen vroegtijdig te laten merken waar ze aan beginnen. Dan de lange termijnagenda van de raad. Dat helpt ons wat ons betreft om verder vooruit te kijken naar de planning, ook van het coalitieakkoord, en stelt ons in staat om op het juiste moment het juiste gesprek te voeren, althans dat is wel de bedoeling. Dat het in praktijk nog niet altijd even goed lukt, komt misschien ook omdat het een nieuwe manier van werken is. Het inloophalfuurtje zal verder doorontwikkeld moeten worden en bekender gemaakt moeten worden onder onze inwoners. Wat ons betreft gaan we als fractie ook vaker op locatie vergaderen, in gesprek in met name de dorpen van de voormalige gemeente Haren en Ten Boer en vaker naar de inwoners toe in plaats van andersom.

00:39:47

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Het rapport van de Ombudsman hebben

wij vorige week, geloof ik, besproken. Ik heb toen het college gevraagd om te kijken op welke manier verschillende organisaties zoals de Politie, het WIJ-team, Meldpunt Overlast en Zorg en Stadstoezicht hun overlastmeldingen en gedane acties meer kunnen bundelen. Ik heb daar geen antwoord op gekregen. Ik vind dat wel een belangrijk punt, dus ik zou graag willen dat het college nog reageert op of ze misschien een mogelijkheid zien om het Meldpunt Overlast en Zorg te gebruiken. In die zin dat de politie kan doorverwijzen naar dit meldpunt, zodat de overlastmeldingen en ook zorgmeldingen over mensen wel goed terecht komen en adequaat opgepakt kunnen worden in plaats van dat alles overal blijft liggen.

00:40:33

Voorzitter: Ik weet niet hoe lang uw lijstje nog is en hoelang deze zin nog duurt, maar u bent inmiddels door uw tijd heen...

00:40:39

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, deze zin zou nog heel lang kunnen duren, maar dat ga ik niet doen. Ik heb vorige week ook al gezegd: over participatie sluit ik graag aan bij de opmerkingen van GroenLinks en over hervormingen uit 2020 sluit ik graag aan bij de opmerking van de ChristenUnie.

00:40:52

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? Meneer Van Zoelen. Gaat uw gang.

00:41:01

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank voor de jaarrekening Veiligheid. Wij zijn ook bezorgd over de stijging van zeventien procent van het aantal misdrijven in Groningen. We zien ook meer maatschappelijke onrust na corona en polarisatie en soms - dan sluit ik me aan bij GroenLinks - staat het demonstratierecht onder druk. Dat komt omdat er meer gebeurt in de samenleving en dit ook wat losmaakt. Wat ook zorgen baart, is radicalisering op extreemrechts. We zien bij voetbal dat het de spuigaten uitloopt en we hebben vooral ook zorgen over jongeren die geronseld worden op zeer jonge leeftijd om de criminaliteit in te gaan. Gelukkig is er in 2022 wel veel geïnvesteerd in de aanpak. Het is goed dat er ook een aanpak is gerealiseerd voor mensenhandel. Dat is een tak van de criminaliteit die veel onder water zit en waar we weinig over weten. Het is goed dat er gevraagd is om meer indicatoren of naar hoe krijgen wij daar meer zicht op. Volgens mij zijn er ook misdaadmonitoren, dus dat zou er misschien aan gekoppeld kunnen worden. Echter, dat blijft een punt van zorg.

00:42:12

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik sluit mij aan bij GroenLinks over de dingen die zijn verteld over cybercriminaliteit. De meeste criminaliteit vindt nu inderdaad online op internet plaats, dus het is ook belangrijk dat daarop is ingezet, zodat we een vinger krijgen achter wat die jongeren doen op social media en op Telegram kanalen, zodat je weet wat er gebeurt. Ik sluit me ook aan bij de woorden van de PvdA dat samenwerking met verschillende organisaties en partijen ook zeer noodzakelijk is, zodat je goed vroegtijdig kan signaleren waar het probleem zit en dat je ook de nodige zorg kunt bieden. We denken dat corona mogelijk - dat is gissen - invloed heeft gehad op ondernemers die in financieel slecht weer zijn terechtgekomen. Daar is het zicht beperkt op, dus we zijn wel benieuwd of zo een effect heeft plaatsgevonden. Wij missen voornamelijk de aandacht voor dieren. Ik zag gisteren nog een bericht van de brandweer Groningen dat er wederom een stalbrand in

[onhoorbaar] was geweest, dus we hadden al veel eerder moeten controleren in de stallen, dan had dit mogelijk voorkomen kunnen worden.

00:43:22

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Als we verder gaan naar Dienstverlening, dat wordt met een zeven komma één goed gewaardeerd en dat is een mooi cijfer. Dat is goed. Natuurlijk is het wel een probleem van zorg dat het aantal vacatures is toegenomen ook bij de dienstverlening binnen de gemeente. Er is een capaciteitsprobleem, dus het is goed om dat in de toekomst op te gaan pakken. Ik wil me aansluiten bij de woorden van de PvdA dat diversiteit een way of life moet zijn, want dat is belangrijk. Ik wil ook aansluiten bij Student en Stad bij wat ze hebben gezegd over dat er goed is ingezet op duidelijke communicatie. Tot slot, gebiedsgericht werken.

00:43:58

Voorzitter: Ik dacht, u bent klaar!

00:44:00

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Oh, wat dan? Ik heb nog iets.

00:44:02

Voorzitter: Zo las ik uw lichaamstaal.

00:44:05

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Nee, ik was nog...

00:44:07

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:44:07

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Over gebiedsgericht werken heb ik nog wat korte dingen opgeschreven. Uit de enquêtes blijkt dat bewoners in de noordelijke wijken armoede, werkloosheid en onveiligheid als de belangrijkste problemen ervaren. Het is goed dat daarop ingezet is met een noodpakket. We moeten ook de koopkracht daar verbeteren, want ook armoede is een probleem wat onder criminaliteit kan zitten.

00:44:31

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Tot slot nog de biodiversiteit. We hebben gelezen bij gebiedsgericht werken dat de Gebiedscoöperatie Westerkwartier failliet is gegaan. Daardoor hebben een aantal dingen vertraging opgelopen, zoals een bewonersbedrijf in Zuid, maar bijvoorbeeld ook een biodiversiteitsonderzoek in het Stadspark. Dat is natuurlijk zorgelijk en wij hopen dat het dit jaar goed en adequaat wordt opgepakt. Ik denk dat ik hiermee mijn punten heb gehad en ik zal mijn lichaamstaal daarop aanpassen...

00:44:59

Voorzitter: U gaat zelf over uw lijstje...

00:45:00

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik zal op die knop gaan drukken...

00:45:01

Voorzitter: U gaat zelf over uw lijstje. Mevrouw Jacobs, gaat u verder.

00:45:06

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dank u wel, Voorzitter. Veiligheid. Wij willen een gemeente zijn met minder overlast en minder criminaliteit. Onveiligheid en criminaliteit zijn inmiddels niet meer per se zichtbaar. Een groot deel is digitaal, dus minder zichtbaar. Het deel ondermijning bevindt zich vooral in de bovenwereld en is ook niet altijd als zodanig zichtbaar. Dit maakt ook dat de aanpak anders kan zijn. Ik sluit aan bij de opmerkingen die zijn gemaakt over bijvoorbeeld cybercriminaliteit. Voor het overige wil ik mij ook aansluiten bij hetgeen Student en Stad heeft gezegd over de prestatie-indicatoren. Wat ons betreft kan dat wel iets gedetailleerder, want nu kunnen we alleen maar constateren dat er minder misdrijven zijn gepleegd. Dat zou ertoe kunnen leiden dat we in de volle breedte kunnen constateren dat onze gemeente onveiliger is geworden. Dat merken we aan de cijfers, maar dat horen we ook op straat. Zo is de sfeer bij de FC grimmiger geworden. Dat zien we in het uitgangsleven, maar we merken het ook in de wijken. Wat ons betreft maken we ons ook zorgen over het toegenomen middelengebruik, dat bij agressie vaak een grote rol speelt. Dat is al tijden een aandachtspunt en toch zien we dat het lastig lukt om dit onder controle te krijgen.

00:46:23

Voorzitter: De heer Brandenburg heeft een vraag, geloof ik.

00:46:24

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, ik ben wel benieuwd welke verklaring de VVD dan ziet voor die toegenomen verharding in de samenleving. Waar wijten zij dat aan?

00:46:36

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik denk dat dit heel divers is. Het zou makkelijk zijn als er één reden voor was, want dan zouden we ook één aanpak daarop kunnen richten. Op sommige momenten kan het verveling zijn, maar het kan ook een gebrek aan controle zijn. Dat je dingen doet, waarbij je denkt ik kom er toch mee weg. Op het moment dat je denkt, ik word onmiddellijk aangesproken op mijn gedrag en het wordt de kop ingedrukt, dan zul je misschien dat gedrag niet zo snel vertonen. Op het moment dat je denkt, we gaan met zijn allen wat doen wat misschien niet mag, maar we laten het toe, dan speelt dat gedrag zich misschien wel vaker in de openbaarheid af. Misschien dat u daar zo een andere verklaring voor heeft. Ik heb geen idee. Ik ben benieuwd.

00:47:17

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Wat ons betreft gaat er veel aandacht naar criminele activiteiten in groepsverband en dit lijkt ten koste te gaan van bescherming van onze burgers, of het nu gaat om assistentie bij de FC, actief zijn bij een scooteroploop of bij demonstraties. Eén van de vorige sprekers had het over extreemrechts, maar ik denk dat ook extreem links af en toe demonstraties heeft die een grote druk op de capaciteit leggen. Wat mij betreft gaat het in het algemeen om demonstraties en dit alles lijkt ten koste te gaan van de basispolitiecapaciteit...

00:47:54

Voorzitter: U lokt een vraag uit bij de heer Van Hoorn.

00:47:55

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Uitlokken is inderdaad wel een beetje het goede woord,

maar ik ga het kort houden. Dit is denk ik niet helemaal het punt dat ik probeerde te maken, Voorzitter, zeker ook omdat het niet zozeer gaat om of het rechts of links is. Echter, is de VVD het met mij eens dat de fenomenanalyse die gedaan is, waar ook in het veiligheidsstuk aan wordt gerefereerd, het met name heeft over nieuwe vormen van radicaal en extreemrechts en een verharding op dat vlak? Dat is ook de reden dat ik dat als punt aanhaal.

00:48:17

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:48:20

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Ik weet niet wat uw reden is, maar ik zou het inderdaad graag over radicalisering hebben en ik zou misschien de afslag naar welke kant dan ook daar niet specifiek bij benoemen. Vandaar dat ik radicalisering in het algemeen een punt van aandacht vind en vandaar dat ik daar een andere bewoording voor koos dan u. Ons belangrijkste punt is, dit lijkt ten koste te gaan van de basiszorg politie; het aanwezig zijn in de wijken, maar ook de zorg rondom de high impact criminaliteit en het opnemen van een aangifte en de afhandeling daarvan. Volgens ons bepaalt dit voor een groot deel of jij je leefomgeving als veilig ervaart en dat is één van de voorwaarden voor een gelukkig leven. Kunt u stellen dat de stijging daar ook een relatie mee heeft?

00:49:03

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Dan ten aanzien van de dienstverlening. Twee weken geleden spraken we over het jaarplan van de Ombudsman. Nu is het altijd lastig om dat als norm te nemen, want de Ombudsman spreekt natuurlijk altijd alleen maar mensen die ontevreden zijn over de dienstverlening, maar in de volle breedte gaat het over gehoord en begrepen worden. 2022 was wat ons betreft een bijzonder jaar. We zaten nog in het staartje van de corona-ellende en dat betekende veel voor de ambtelijke organisatie. Dat was nog niet eens achter de rug en toen moest de ambtelijke organisatie in korte tijd de opvang van de Oekraïense vluchtelingen op poten zetten; huisvesting regelen, regelen dat de Oekraïners naar school konden gaan en regelen dat ze aan het werk konden. Wij willen daar grote complimenten over maken. Net als de Stadspartij zijn we ook positief over het introductieprogramma van de nieuwe raadsleden.

00:49:52

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Toch vindt mijn fractie dat de ambitie van de gemeente op sommige terreinen best matig is. Wij vragen ons af waarom de ambitie voor publieke dienstverlening niet wat hoger wordt gelegd zoals nu bij het callcenter wordt gelegd. Volgens mij, even uit mijn hoofd, is dat een zeven en een half en die wordt niet gehaald. Wij vragen ons af wat ertoe geleid heeft dat de doelstelling niet gehaald wordt en of u misschien ook zou willen dat we meer een excellente dienstverlener zouden zijn en wat daarvoor nodig is om dat in volle breedte te zijn.

00:50:23

Voorzitter: Ik ga u vragen om af te ronden.

00:50:25

Mevrouw Jacobs-Setz (VVD): Tot zover.

00:50:25

Voorzitter: U bent klaar? Bij deze. Mevrouw Armut, gaat u verder.

00:50:31

Mevrouw Armut (CDA): Dank, Voorzitter. Voorzitter, we hebben als gemeente te maken met veel ondermijnende criminaliteit en de strijd daartegen vraagt veel. Hoewel het soms lijkt alsof ondermijnende criminaliteit onzichtbaar is, speelt het zich voor sommige mensen voor hun neus af of bevinden ze zich er midden in. Voorzitter, het CDA maakt zich veel zorgen over de criminaliteit die plaatsvindt in onze gemeente. We zijn daarom ook blij met de investeringen om de criminaliteit tegen te gaan. Van onze zorgen hebben we het afgelopen jaar ook geen geheim gemaakt. Denk hierbij aan onze inzet op het rioolwateronderzoek, het initiatiefvoorstel drugs en ook het pleiten voor een autovrij Nieuwstad. We zijn daarom ook tevreden dat dit is meegenomen in de integrale aanpak van de Gele Loper. Deze aanpak is hard nodig voor een gebied dat zoveel overlast ervaart van ondermijnende criminaliteit. Een stap in de goede richting dus, maar er is meer nodig. Voorzitter, we zien namelijk een toename van jongeren die met steekwapens op zak lopen, meer online afpersing en sexting onder jongeren en een algehele zorgwekkende verplaatsing van criminaliteit van de fysieke naar de onlinewereld. Criminaliteit...

00:51:34

Voorzitter: De heer Van Hoorn.

00:51:36

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Voorzitter, een korte verhelderende vraag. Ik snap de zorgen van het CDA en het rijtje kan ik ook volgen. In lijn ook met wat mevrouw Van der Weele aangaf over bijvoorbeeld sexting: bent u het met me eens dat sexting an sich niet zozeer criminaliteit betreft, maar meer iets is wat bij seksuele gezondheid hoort?

00:51:52

Mevrouw Armut (CDA): Ja, en ik kom daar later in mijn woordvoering ook op terug dat ik juist inzie dat het heel erg met elkaar verweven is. Daar ben ik het mee eens inderdaad. Trouwens, er zit natuurlijk wel iemand achter die iets strafbaars doet.

00:52:11

Mevrouw Armut (CDA): Waar was ik? Over de steekwapens zijn we zeer benieuwd naar de evaluatie van campagnes YouChoose om te zien hoe het gaat met de bewustwording van de risico's van wapenbezit en of het ook bijdraagt aan de afname van het aantal wapens dat wordt gedragen. Ik heb begrepen dat dit eind dit jaar naar ons toekomt. Juist ook omdat het zo lastig is om te interveniëren bij bijvoorbeeld online privégroepen is het van groot belang dat we onze jongeren en alle inwoners weerbaarder maken, zodat ze weerbaar genoeg zijn en zich bewust zijn van de risico's als ze deelnemen aan criminele activiteiten. Om de veiligheid in onze gemeente te vergroten, moeten we inzetten op bestaanszekerheid en preventie en moet Handhaving de snelle ontwikkelingen in de criminele wereld kunnen bijbenen om het daadwerkelijk aan te pakken. Gelukkig worden de trainingen van jeugdboa's en politiemedewerkers hier al op aangepast en is er bijvoorbeeld een digitale wijkagent.

00:53:02

Mevrouw Armut (CDA): Mijn fractie is benieuwd of de burgemeester terug kan komen op de

vraag of hij van mening is dat deze inzet moet worden uitgebreid en zo niet, of hij verdere mogelijkheden ziet om de verschuiving van criminaliteit naar de onlinewereld beter tegen te gaan. We hebben het nu over een vrij korte paragraaf - dit is een beetje het moment dat ik ook terugkom op de vraag van GroenLinks - maar zoveel hoofdstukken van de jaarrekening hebben te maken met het onderwerp Veiligheid. De buurt, hoe iemand woont, de kansen die iemand heeft en de financiële situatie van onze inwoners hebben een enorme invloed op veiligheid in het algemeen. Het belang van bestaanszekerheid moet niet worden vergeten als je het hebt over veiligheid. Ook normalisering van bijvoorbeeld drugsgebruik heeft een invloed op onze veiligheid en daarmee de belasting van politie.

00:53:50

Mevrouw Armut (CDA): Voorzitter, en niet te vergeten fatsoen. Met een beetje meer fatsoen kunnen we een hele hoop politieke capaciteit voor andere zaken gebruiken en met een beetje fatsoen zouden bijvoorbeeld een hoop vrouwen zich een stuk veiliger voelen in onze gemeente. Voorzitter, omwille van de tijd zou ik me graag aansluiten bij de vragen over dienstverlening van Student en Stad en ook bij de vragen die mevrouw Goodijk stelde over de indicatoren. Tot zover.

00:54:14

Voorzitter: Dank u wel. De heer Brandenburg.

00:54:16

De heer Brandenburg (SP): Dank, Voorzitter. Ik wil beginnen om bij de één na laatste woorden van het CDA aan te sluiten over de structurele achtergronden die ook een rol spelen bij criminaliteit en dat veiligheid in samenhang moet worden gezien met heel veel andere zaken in deze rekening. Of we dat oplossen met een beetje fatsoen, daar denken wij als socialisten iets anders over. Volgens ons ligt daar een meer structurele oorzaak onder die je aan moet pakken, maar daar kom ik later wel op terug. Wij delen ook de zorgen over de toenemende verharding in de samenleving. De verharding qua criminaliteit die vooral gericht is op het ronselen van jongeren, de verharding in het criminele drugscircuit, al die zaken die ook nog eens hand in hand gaan met allerlei ondermijnende activiteiten, bijvoorbeeld in de kamer- en huizenverhuur. We hebben het hier de laatste tijd natuurlijk veel met elkaar over gehad en volgens mij doet het college daar ook veel aan. Wij lezen goede berichten over de Pandenbrigade en Preventie met Gezag is al genoemd. Er wordt ook steeds meer gestuurd op welke bedrijvigheid waar kan zitten om zo ook die ondermijnende zaken tegen te gaan.

00:55:34

De heer Brandenburg (SP): Wat dat betreft leest mijn fractie in de rekening wel dat daarop ingezet wordt, maar het neemt niet weg dat wij ons toch wel zorgen blijven maken over die algemene verharding in de maatschappij en het ook steeds extremer gedrag wat daarmee gepaard lijkt te gaan onder jongeren - het werd al genoemd met messen en doorgeladen wapens - en ook onder studenten. Als ze uit de bocht vliegen, dan lijkt het vaak extremer te zijn. Voetbalhooligans hetzelfde verhaal. Wij lezen, zien en voelen ook die toename van anti-overheidsextremisme. Dat is deels natuurlijk een nasleep van de coronapandemie waar wij uit komen met elkaar als samenleving, maar het vraagt onzes inziens toch ook wel om een wat diepere analyse van waar komt nu dit extreme gedrag vandaan? Waarom zijn velen

kennelijk het vertrouwen kwijt dat de overheid en instituties die daarbij horen van hen zijn en er dientengevolge ook minder of geen respect meer voor hebben.

00:56:37

Voorzitter: Mevrouw Goodijk.

00:56:40

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Dank je wel. U noemt inderdaad een hele rits aan zaken die ons ook zorgen baart, maar we hebben het nu natuurlijk over de jaarrekening 2022. Kunt u ook benoemen wat u goed vindt dat het college heeft gedaan in dat jaar om dit aan te pakken?

00:56:54

De heer Brandenburg (SP): Ja, dat heb ik net gezegd. Wij zien een vliegende start van de Pandenbrigade. We zien dat er veel gedaan is aan allerlei zaken rondom veiligheid in de buurt. Dat lees ik ook in deze jaarrekening. Volgens mij heb ik dat rijtje genoemd.

00:57:08

Voorzitter: Mevrouw Goodijk.

00:57:10

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Kunt u dan ook benoemen, waar het misschien te wensen overliet?

00:57:17

De heer Brandenburg (SP): Daar was ik volgens mij net mee bezig, maar toen moest ik van u gaan noemen wat er goed ging. Ik wil best doorgaan met wat te wensen overlaat...

00:57:26

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): In het beleid van uw college inderdaad.

00:57:33

Voorzitter: De heer Brandenburg, gaat u verder.

00:57:35

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, zoals ik al zei, volgens ons zit daar een diepere oorzaak onder dat mensen geen respect meer hebben, geen vertrouwen meer hebben in de overheid en instituties die van hen zijn. Dat is omdat die overheid ook steeds minder van hen is en dat zien wij dat dit college ook echt probeert te doen met meer publieke regie en weer meer publieke functies op te richten; een overheid te creëren die van mensen is, waar mensen wat over te zeggen hebben en waar ze vertrouwen in kunnen hebben. Volgens ons is dat uiteindelijk samen met armoedebestrijding de beste manier om ook dit soort veiligheidsaspecten aan te pakken.

00:58:13

Voorzitter: Ik zie behoefte om een vraag te stellen bij meneer Sijbolts en bij mevrouw Blauw. Meneer Sijbolts.

00:58:18

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, op zich ben ik het eens en deel ik de analyse met de heer Brandenburg waar het gaat over het terugwinnen van het vertrouwen van onze inwoners in de overheid. Echter, is de heer Brandenburg het ook met

mij eens dat wij dan zelf als lokale politici ook een rol hebben in het debat wat we met elkaar onderling voeren, waarin wij af en toe naar mijn mening ook wel iets te veel polariserend elkaar verwensingen en verdachtmakingen toebedelen die niet bijdragen aan de wens die u net uitspreekt?

00:58:52

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:58:55

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, vanzelfsprekend hebben wij als lokale politici daar een rol in en dat begint met dat je veel aanwezig bent op de plekken waar het ertoe doet, dat je signalen oppikt van mensen in de stad en die hier ook politiek maakt. Daar hebben we een rol in. Ik vind echter ook wel - en dat weet u van mij, als socialist en dialecticus - dat vooruitgang komt uit tegenstellingen. Ik vind dat wij, om onszelf recht te doen, ook hier wel de tegenstellingen moeten benoemen, hoe wij politiek zien met elkaar, zodat mensen ook geïnformeerd een keuze kunnen maken bij volgende verkiezingen. Volgens mij is dat ook deel van onze taak en daar horen inderdaad geen verwensingen, verwijten, scheldpartijen en dat soort dingen bij. Op de inhoud mag het hard, maar dat moet zeker wel een beetje op een fatsoenlijke manier. Daar ben ik het dan dus wel een klein beetje met het CDA eens.

00:59:50

Voorzitter: Meneer Sijbolts, wilt u nog reageren?

00:59:51

De heer Sijbolts (Stads partij 100% voor Groningen): Ja, graag, Voorzitter. Ik vind namelijk dat de heer Brandenburg een beetje doordraaft. U heeft het nu namelijk over tegenstellingen. Kijk, het mag best zo zijn dat we hier in een politiek debat verschillen tussen partijen benoemen, maar als uw partij dan de volledige oppositie 'neoliberaal' gaat noemen, dan denk ik dat u het omgekeerde bereikt van wat u zou willen bereiken. Ik kan u vragen of u dat met mij eens bent, maar ik weet nu al dat u dat niet bent. Ik wilde dit toch eventjes gezegd hebben, Voorzitter.

01:00:15

Voorzitter: Dat is gezegd.

01:00:16

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, ik laat de classificatie van de gehele oppositie als neoliberaal voor de rekening van de Stads partij, want dat heeft mijn partij nooit gezegd.

01:00:23

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

01:00:29

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Ik ga dat straks ook even in mijn eigen betoog aanhalen. Renske Leijten van de SP had het vorige week over anti-overheids sentiment. U noemde net ook overheidsextremisme. Wat verstaat u daar onder?

01:00:46

Voorzitter: Mevrouw Blauw, wilt u via de voorzitter spreken?

01:00:49

Mevrouw Blauw (PVV): Via de voorzitter, wat ziet u als kritiek op de overheid?

01:00:57

Voorzitter: Mevrouw Blauw, misschien moet ik het even uitleggen. Als u via de voorzitter spreekt, dan zegt u: 'ziet de SP ook'.

01:01:04

Mevrouw Blauw (PVV): Ziet de SP ook dat anti-overheidssentiment en overheidsextremisme? Vindt u dat...

01:01:21

Mevrouw Blauw (PVV): Ziet de SP dat als kritiek op de overheid of ziet u dat anders?

01:01:28

Voorzitter: De heer Brandenburg.

01:01:29

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, iedereen mag van mij kritiek op alles hebben, SP'ers zijn wel gewend om dat te doen. Ik vind het echter zorgelijk dat mensen het vertrouwen verliezen in instituties die in essentie van hen zijn. De overheid is niet van ons, de overheid is van de mensen voor wie die overheid is. Datzelfde geldt voor het onderwijs. Datzelfde geldt voor de wetenschap. Ik vind dat na de coronapandemie - deels aangewakkerd, deels ook als uitvloeisel van structurele problemen die daaronder liggen - gevaarlijk, omdat de overheid uiteindelijk het enige is wat onze inwoners beschermt tegen de macht van het kapitaal, om maar eens wat te noemen.

01:02:18

Voorzitter: Wil u reageren, mevrouw Blauw?

01:02:19

Mevrouw Blauw (PVV): Je kunt mensen die kritiek op de overheid hebben niet echt als staatsgevaarlijk zien, want er is nogal wat misgegaan de afgelopen tijd. Ik noem de toeslagenaffaire, dus het vertrouwen in de overheid is nihil. In de coronatijd is er ook nogal wat misgegaan. Dat er kritiek op de overheid is niet meer dan normaal. Je kunt die mensen niet radicaal en staatsgevaarlijk noemen. Bent u dat met mij eens?

01:02:56

Voorzitter: Ik heb dat de heer Brandenburg ook niet horen zeggen, maar...

01:02:59

De heer Brandenburg (SP): Nee, Voorzitter, dat ben ik volledig met de PVV eens. Dat is ook de reden dat wij met heel veel mensen die een hardnekkige hekel aan onze overheid hebben dag in dag uit de handen ineenslaan. Bijvoorbeeld door ze te verenigen tegen hun woningcorporatie om daar zelf weer zeggenschap over te krijgen en bijvoorbeeld om ze wel hier te krijgen. Ik ben dus heel erg met u eens, dat we die mensen niet weg moeten zetten. Dat ben ik met de PVV eens, maar ik vind de constatering dat er sprake is van een verminderd vertrouwen in de overheid, dat vind ik een taak voor ons als politiek om op te lossen zonder die mensen weg te willen zetten.

01:03:34

Voorzitter: Ik zag ook nog enige aandrang bij mevrouw Martinez Doubiani, maar dat is over. Meneer Brandenburg is klaar. U bent in ieder geval door uw tijd heen. Mevrouw Blauw.

01:03:56

Mevrouw Blauw (PVV): Dank u, Voorzitter. Ik zal bij het deelprogramma Veiligheid beginnen. In de jaarrekening staat: Spanningen tussen groepen liggen onder een vergrootglas. Of het nu gaat om anti-overheidssentimenten of polarisatie tussen groeperingen, we willen maatschappelijke onrust vroegtijdig signaleren en tegengaan. Met de toename van het aantal demonstraties en actiebereidheid willen we goed zicht houden op mogelijke onrust, escalatie en openbare ordeverstoringen. Ik heb er net ook al even vragen over gesteld. Renske Leijten van de SP had vorige week een goed betoog over dat anti-overheidssentiment. In dat geval ging het over mensen die kritiek op de overheid hebben en dat de AIVD dit bestempelt als staatsgevaarlijk. Haar betoog sneed wel hout en ik wil dit als voorbeeld gebruiken naar aanleiding van opmerkingen in de jaarrekening met betrekking tot het signaleren van anti-overheidssentiment. Mevrouw Leijten vond het opmerkelijk, omdat de overheid in heel wat zaken heeft gefaald, bijvoorbeeld de toeslagenaffaire en daardoor bij mensen het vertrouwen in de overheid echt heel laag is. Ik citeer haar: "Het gaat de AIVD geen zak aan, wat ik denk. Ze moeten er als de kippen bij zijn als mensen ernaar gaan handelen". Nu even terug. Ik haal dit voorbeeld aan, omdat ik een parallel zie en graag zou willen weten wat de gemeente in haar jaarrekening bedoelt met dat anti-overheidssentiment. Gaat dit om denken of is er sprake van een serieuze dreiging en handelen? Dat is nogal een verschil. Kritiek op de overheid is geen polarisatie en radicalisering, dit is onderdeel van de gezonde democratie. Dan even over anti-overheidsextremisme en nieuwe vormen van radicalisme...

01:05:31

Voorzitter: Mevrouw Goodijk wil daar iets over vragen. Ik zag uw hand niet goed.

01:05:36

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Geen probleem. Ik wil graag iets van de PVV weten. Er is een fenomeenanalyse gedaan in opdracht van de gemeente door de RUG en daarin staat precies gedefinieerd wat er valt onder anti-overheidsextremisme en daarmee ook wat niet. Ik vroeg me af of mevrouw Blauw dat gelezen heeft?

01:05:58

Mevrouw Blauw (PVV): Ja, dat heb ik zeker gelezen en daardoor werd het alleen maar onduidelijker. Mijn vraag is naar voren gekomen, omdat ik ook wil weten...

01:06:11

Mevrouw Blauw (PVV): Dat lijntje is namelijk heel dun. Zit dat in denken of is er ook een serieuze dreiging? Onze partijleider krijgt elke dag serieuze dreigingen en wordt daarom ook bewaakt. Zijn het mensen die bijvoorbeeld kritiek hebben op het coronabeleid over wat er allemaal is gebeurd? Gaat het daarom of om mensen die demonstreren? Wij vinden dat een onderdeel van een gezonde democratie. Waarom liggen die mensen onder een vergrootglas? Als je die mensen als staatsgevaarlijk gaat bestempelen, doe je zelf mee als overheid aan die polarisatie.

01:06:56

Mevrouw Blauw (PVV): Dan even verder over het anti-overheidsextremisme en nieuwe vormen van radicale en extreemrechts. De VVD noemde dat net ook al eventjes. Extreemrechts, maar waar blijft extreem-links en jihadisme? Die stonden er vorige keer wel in, maar dat is ineens verdwenen. Waarom hebben we het niet over radicalisering in het algemeen? Het lijkt wel of de overheid hiermee een politieke ideologie mist. Dan het aantal misdrijven in Groningen...

01:07:29

Voorzitter: De heer Van Hoorn heeft een vraag.

01:07:30

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel. Het is eigenlijk een reactie op de vraag van mevrouw Blauw, Voorzitter, maar ik ga het wel formuleren in de vorm van een vraag. Is mevrouw Blauw het met mij eens dat op het moment dat er een onderzoek wordt uitgevoerd naar nieuwe vormen van dreiging, dat het juist niet ideologisch is als wij opschrijven wat wij constateren in plaats van op te schrijven wat wij zouden willen constateren? Dat het daarmee juist wetenschappelijk en politiek zuiver is om radicaal en extreemrechts op te schrijven, omdat dat de uitkomsten van de onderzoeken zijn?

01:08:02

Mevrouw Blauw (PVV): Ja, dat kan wel zo zijn, maar wij hebben wel vaker geconstateerd dat het best wel ideologisch is ingegeven. Als wij bijvoorbeeld onze Martin Bosma naar Groningen halen, dan staan er allemaal antifa met zulke maskers voor te schreeuwen en te dreigen. Die man kan hier niet eens door de stad lopen, Dan denken wij, hoe komen ze daarbij? Dat is feitelijk geen extreemrechts. Andersom als Jesse Klaver naar Groningen zou komen en er zouden allemaal PVV'ers staan, hoe zou dat dan ontvangen worden? Feitelijk geloven wij er niet zo in dat dit zo is. Is het jihadisme bijvoorbeeld ook verdwenen?

01:08:50

Voorzitter: De heer Van Hoorn.

01:08:53

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Het gaat precies mis bij die laatste opmerking. Op het moment dat we het hebben over ideologisch gedreven en we doen wetenschappelijk onderzoek en als we afsluiten, geloven we er niet in. Is mevrouw Blauw het met me eens dat dit juist de definitie is van een ideologisch gedreven onderzoek doen?

01:09:09

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

01:09:13

Mevrouw Blauw (PVV): Ik noemde een voorbeeld en als wij dat feitelijk zo zien, vindt u het dan raar, via de voorzitter, dat wij er niet in geloven?

01:09:23

Voorzitter: Mevrouw Martinez Doubiani.

01:09:30

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik zit hier een beetje met verbijstering te luisteren naar het betoeg van mevrouw Blauw van de PVV. Als ik het goed

heb gehoord en begrepen, dan schuift de PVV hierbij onderzoeken van de RUG en onderzoeken van de AIVD de prullenbak in, terwijl dit feiten zijn. Ik vraag me ook af hoe de PVV kijkt...

01:10:00

Mevrouw Martinez Doubiani (D66): Het is net benoemd dat jullie partijleider in het land wordt bedreigd, maar er worden meerdere politici bedreigd en dat komt vanuit verschillende hoeken en groepen die schijt hebben - het spijt me, Voorzitter, dat ik dit zeg - hebben aan instanties zoals de overheid of aan onze democratische rechtsstaat. Hoe kijkt u daartegenaan?

01:10:26

Mevrouw Blauw (PVV): Het is hetzelfde antwoord wat ik net ook al gaf via de voorzitter. Ik vind dat het selectief is. Dat wordt ook op landelijk niveau gezegd, zelfs ook door Geert Wilders. Het is nogal selectief. U kunt toch niet een bedreiging in die vorm...

01:10:43

Mevrouw Blauw (PVV): Die man leeft al vijftien jaar compleet gevangen. Het is nogal selectief. Waarom zijn bepaalde...

01:10:49

Mevrouw Blauw (PVV): Natuurlijk, als er dingen zijn onderzocht, maar het is ook een eerlijke vraag aan de gemeente: waar is dat gebeven? Is dat in één keer opgelost? Is dat er niet meer? Vorig jaar stond jihadisme nog wel in de jaarrekening, dus het is voor mij ook een vraag. Waar is dat gebeven en waarom wordt daar geen onderzoek naar gedaan?

01:11:11

Voorzitter: Die vraag is genoteerd. Daar komt vast een antwoord op. De heer Brandenburg.

01:11:13

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, ik had het net over het belang van vertrouwen in instituties en ik noemde daarbij ook de wetenschap. Dan wordt er door de wetenschap, de Rijksuniversiteit Groningen, een onderzoek gedaan en dan zit hier in het parlement een partij die zegt: "Ja, daar geloven wij niet zo in". Hoe waardeert de PVV zelf haar bijdrage aan het vertrouwen in instituties?

01:11:37

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

01:11:38

Mevrouw Blauw (PVV): Dat is precies hetzelfde antwoord wat ik net ook al gaf. Hoe zijn die onderzoeken vormgegeven? Ja, dat weten we. Het is niet dat wij er niet in geloven, maar we vinden ze nogal selectief. Dat is ook - maar dan ga ik wel heel erg opzij - met klimaatwetenschap. Daar hebben we het ook al zo vaak over gehad. Daar hebben we ook een discussie over en dat is ook nogal selectief.

01:12:02

Voorzitter: We gaan in een cirkeltjes ronddraaien, want u geeft hetzelfde antwoord op ongeveer dezelfde vraag. Mevrouw Goodijk krijgt alleen het woord als zij een heel ander onderwerp aan wil snijden.

01:12:17

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Zeker, ik zou graag van mevrouw Blauw willen weten wat ze concreet vindt van het beleid van het college? Het college heeft namelijk onderzoek laten uitvoeren en vervolgens gezegd, we gaan hiermee aan de slag. Is daarmee het college ook selectief? Voor zover ik weet, hebben zij niet mensen als 'staatsvijanden' aangewezen.

01:12:38

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Mevrouw Blauw.

01:12:39

Mevrouw Blauw (PVV): Dat is ook ongeveer dezelfde vraag. Dat vind ik niet selectief. Nee, ik heb gewoon een vraag aan het college. Volgens mij ga ik verder.

01:12:53

Voorzitter: Uw tijd zit er wel op.

01:12:55

Mevrouw Blauw (PVV): Mag ik nog heel kort?

01:12:59

Voorzitter: Nog één zin.

01:13:00

Mevrouw Blauw (PVV): Over het aantal misdrijven is ook al genoeg gezegd. Daar maken wij ons zorgen over en vragen ons af of het beleid van de gemeente wel volstaat en er niet harder en adequaat opgetreden moet worden, als we een stijging zien van het aantal misdrijven. Bij de publieke dienstverlening haal ik bedrijfsvoering even aan. Wij hebben daar ook vragen over gesteld. We hebben ook een bepaald diversiteitsquotum voor het aannemen van mensen, want het werkt wat ons betreft discriminatie in de hand. Het gaat nog altijd om kwaliteit, gedrag en karakter, dus om wat iemand kan en niet wat iemand is. Daarmee sluit ik af.

01:13:34

Voorzitter: Dank u wel. Wil de heer Van der Laan nog iets zeggen?

01:13:37

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Kort dan, Voorzitter. We sluiten ons aan, voor wat betreft zorg en veiligheid, bij het betoog van de PvdA. Dan beperken we ons leven tot veiligheid. We lezen dat er sprake is van 11.920 misdrijven. Wij vragen ons oprecht af, wat zijn dat voor misdrijven? Gisteren stond ik bij een fietsenzaak en toen kwam er een moeder met een klein kind op zoek naar een nieuwe fiets. Ja, de fiets is dan gestolen van zo een kind. Tranen met tuiten natuurlijk en de fiets stond op slot, waarop ik vraag of ze aangifte hebben gedaan. "Nee, we doen geen aangifte, want dat heeft toch geen zin en we hadden bovendien nog maar één sleutel, dus we kopen wel een nieuwe fiets". Dat is natuurlijk wel heel treurig, als je dat dan zo ziet en mag aanschouwen, dat er geen aangifte wordt gedaan bij dat soort klein leed. Ik doe zelf altijd aangifte, maar - misschien ook een beetje somber - dat doe ik uitsluitend en alleen voor de statistieken. Ik heb er geen enkel vertrouwen in dat er ook maar iets wordt opgelost. Ik doe het echt alleen voor de statistieken, zodat ook in mijn wijk duidelijk is of er wel of geen criminaliteit is.

01:15:02

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Kortom, beide voorvallen zijn hartstikke treurig en dat moet echt veranderen. In die 20 jaar dat ik in deze wijk woon - ik overdrijf niet - heb ik uit mijn hoofd een stuk of zeven wijkagenten meegemaakt, waarvan ik als wijkbestuurder nog weet hoe diegene dan heette. Om de twee jaar komt er weer een nieuwe wijkagent, maar - moet ik ook zeggen - zijn deze mensen totaal, maar dan ook totaal, onzichtbaar. Nogmaals, ik weet hoe ze heten als wijkbestuurder, maar verder weet bijna niemand dat in de wijk. Dat is allemaal klein leed.

01:15:42

Voorzitter: De heer Van Hoorn wil...

01:15:44

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Fietsendiefstal is minder ernstig, maar het is wel leed.

01:15:49

Voorzitter: Het is lastig om uw casuïstiek te onderbreken, maar ik doe het toch. De heer Van Hoorn.

01:15:53

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik denk dat ik de heer Van der Laan wel een beetje ga helpen. Ik hoor meneer Van der Laan zeggen, dat hij geen vertrouwen heeft op bepaalde fronten. Dat baart me zorgen en tegelijkertijd is het een herkenbaar geluid, waar ook andere partijen het zojuist over hebben gehad. Als ik dan aan u zou mogen vragen, via de voorzitter, over uw ervaringen van uw collega's in zijn wijk: wat zou er dan volgens u nodig zijn, via de voorzitter, omdat...

01:16:22

Voorzitter: Wat zou er volgens de heer Van der Laan nodig zijn...

01:16:23

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Wat zou er volgens de heer Van der Laan nodig zijn om dit vertrouwen wel te herstellen? Wat zou de gemeente of het college kunnen verbeteren?

01:16:35

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Mijn grootvader, naar wie ik vernoemd ben, was ooit in dienst van de gemeentepolitie. Ik denk toch dat je weer moet naar eigen politieagenten met korte lijnen. Geen nationale politie, waarvan toch - hebben we ook kunnen lezen - het merendeel in de Randstad actief is, zodat er dan toch tekorten zijn op veel vlakken. Dat zou één van de oplossingen zijn. Als het gaat om politie echt herkenbare personen, vertrouwenspersonen, die actief zichtbaar zijn in wijken en achter die bureaus vandaan komen.

01:17:15

Voorzitter: U heeft nog een halve minuut. Nee, dat gaan we niet doen. Nog een halve minuut.

01:17:19

De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden): Voorzitter, het is voor ons volstrekt gissen om wat voor soort misdrijven het gaat bij die 11.000. Dat is echt volstrekt speculeren. Wij

hebben ook het idee dat er heel vaak geen aangifte wordt gedaan. We kunnen er niet zoveel mee, maar we worden er niet heel vrolijk van, Voorzitter. Misschien kan de burgemeester ons toch nog een beetje opbeuren en zeggen dat het allemaal wel meevalt.

01:17:45

Voorzitter: U hebt uw hoop helemaal op de burgemeester gevestigd. Ik kijk even naar het college. Er zijn veel vragen over veiligheid en verder een lange lijst met diverse onderwerpen. Hebt u behoefte aan overleg om dat te verdelen? Nee.

01:18:02

De heer Schuiling: Dank, Voorzitter. Ik ga eerst even de heer Van der Laan teleurstellen, want ik ga hem niet opbeuren. Het cijfer wat we hebben gemeld in het document, dat klopt niet. In 2021 hadden we namelijk 10.190 misdrijven en in 2022 11.920. We hebben een verschrijving en dat betekent dus een stijging van 15 procent. Daar maken we ons zorgen over. Als een aantal fracties zegt, daar zouden we toch nog wel graag wat meer verdieping in willen, dan klopt de analyse van de heer Sijbolts dat we inderdaad op hoofdlijnen rapporteren. We kunnen natuurlijk altijd in het najaar zeggen, daar zit het ongeveer en we denken dat daar een oorzaak ligt. Ongetwijfeld helpt mee dat we ook mensen motiveren om meer te melden via Misdaad Anoniem, maar we zien wel een stijgende trend.

01:19:02

De heer Schuiling: Ik zal op een aantal hoofdpunten reageren, want er zijn veel vragen gesteld en dat kan niet allemaal. Voor een deel komt het nog terug. Eerst even over de belangrijkste relatie tussen zorg en veiligheid. De inzet van het college en ook van mij is om zoveel mogelijk misdrijven te voorkomen. We onderkennen daarbij dat we ook moeten investeren in het zorgtraject. U ziet dat ook op een paar punten. Bijvoorbeeld onze aanpak in noord, waar we langjarig investeren in een geïntegreerde aanpak. Dat is een beetje gebaseerd op de aanpak in Rotterdam. Daar heeft u laatst ook kennis van kunnen nemen door een presentatie in die wijk, dus ik verwijs daar korthedshalve naar. U ziet het ook bij de aanpak op de Gele Loper. Als wij iemand daarin traceren die we ook kennen uit het zorgtraject, dan is toch de insteek steeds om eerst dat zorgtraject weer actief te bewandelen. Alleen, het helpt niet altijd. De relatie die daartussen ligt en die door een aantal van u is genoemd, die wordt door ons ook heel actief bewandeld. Daarnaast hebben we natuurlijk nog het Zorg- en Veiligheidshuis als regionale aanpak, waarbij ook de zorginstanties rondom casuïstiek verenigd zijn om te kijken wat we moeten doen om de veiligheid zoveel mogelijk te borgen en ook zorg te verlenen aan iemand die dat nodig heeft, maar wel op het veiligheidsbeeld een heel ongunstige werking heeft.

01:20:51

De heer Schuiling: Het tweede hoofdpunt wat in de reacties zojuist aan de orde kwam...

01:20:58

Voorzitter: U heeft een aanvullende vraag van de heer Van Zoelen.

01:21:01

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ik maak me, als ik even weer terugga, toch wel een beetje zorgen. Er staat een effectindicator van 17 procent, er staat een aantal en nu hoor ik van de burgemeester dat dit getal niet klopt en dat het 15 procent moeten zijn. Wij

gaan echter wel uit van die indicatoren, dus ik maak me wel een beetje zorgen over hoe betrouwbaar die cijfers zijn.

01:21:21

Voorzitter: Burgemeester.

01:21:23

De heer Schuiling: De cijfers zijn zo betrouwbaar, dat we ook een correctie plegen, als we erachter komen dat het niet klopt.

01:21:31

De heer Schuiling: Het tweede onderdeel heeft betrekking op demonstraties. Laat ik het uitgangspunt in de rechtsstaat Nederland heel helder formuleren. Over de aard van de demonstraties noch over de inhoud daarvan heeft een overheid enige opvatting te hebben. Dat is nooit ons criterium. Wij hebben ervoor te zorgen dat een demonstratie goed kan verlopen. Of dat nu een linkse demonstratie is of een rechts demonstratie of wat dan ook, daar bemoeien we ons niet zo mee. Beter gezegd, dat interesseert ons niet. Wij kijken alleen maar of het onder de gegeven omstandigheden kan plaatsvinden. Soms kan dat niet. De criteria waar we mee moeten werken, zijn heel helder geformuleerd en daar werken we ook mee. Dat is het uitgangspunt.

01:22:31

De heer Schuiling: U heeft echter ook in een presentatie een aantal weken geleden gehoord dat we ons rondom een aantal maatschappelijke fenomenen wel zorgen maken. Daar heeft u toen ook indringend over gediscussieerd. Wij komen nog met een brief over een aantal vervolgacties op die bijeenkomst. Ik denk dat het goed is om de discussie daar nog voort te zetten. Echter, waar wij kunnen, proberen we de demonstratie mogelijk te maken in een aantal gevallen. Dat heeft u bijvoorbeeld gezien bij de demonstratie rond Black Lives Matter, maar ook wellicht bij het optreden, als dat doorgaat, van morgen en overmorgen. Wij proberen zo een demonstratie een goede plek te geven, van randvoorwaarden te voorzien enzovoort en dat is het uitgangspunt.

01:23:32

De heer Schuiling: Het derde hoofdthema had betrekking op het uitgaansleven. Er is reden - deel ik met een aantal fracties, onder andere D66 en Student en Stad - om daar verder op in te zoomen. We hebben daar nu een soort quickscan op uitgeoefend. We hebben echt een verandering gezien in het uitgaansleven ten opzichte van de tijd voor corona. We hebben gezien dat een aantal afspraken die we destijds ook in een convenant hebben neergelegd wel een klein beetje onder druk staan of niet altijd worden nagekomen. Ons uitgangspunt is dat wij bij de opening van het politieke seizoen, dat wordt met een aantal van u voorbereid, op het uitgaansleven verder in gaan zoomen om te kijken: wat treffen wij daar nu aan, kunnen we er wat aan doen, wat zouden we eraan kunnen doen en behoort het convenant wellicht bijstelling of is dit toch wel het maximaal haalbare? We zijn met de voorbereiding daarvan bezig en het zou ook mooi zijn als een aantal van u mee wil kijken in de bijeenkomst die we in het najaar daarover hebben.

01:24:47

De heer Schuiling: Jeugd is het vierde grote thema, waar een aantal van u aandacht voor

vraagt. We hebben daar wel een aantal punten van zorg. We hebben wel degelijk een aantal jeugdgroepen in onze stad. Daar hebben we een heel hele indringende aanpak bij, zowel aan de zorgkant als aan de repressieve kant. Daarnaast hebben we ook, onder andere met Jeroen van den Broek, de criminoloog, een aantal mensen een training laten verzorgen in de keten om beter zicht te krijgen op wat er in die jeugdgroepen allemaal plaatsvindt en welke ontwikkelingen daar zijn. Dat kan inderdaad aanleiding zijn om de inspanningen daarop verder te verhogen. Dat is de jeugd en je gunt ze geen toekomst in de criminaliteit en je wil proberen ze op tijd bij te draaien. Ik moet u wel zeggen dat ik zelf ook zeer gecharmeerd was van de presentatie die hij laatst daarover heeft gehouden.

01:26:02

De heer Schuiling: Het klopt wat een aantal van u heeft gezegd over de campagne YouChoose over het inleveren van messen. Die wordt eind van het jaar geëvalueerd en dan komen we ook met de resultaten daarvan terug. Er is ook een vraag gesteld over het Meldpunt Overlast. Daar is een rekenkameronderzoek over in voorbereiding en wij verwachten dat in het najaar aan de raad te kunnen presenteren. Dan is er nog een vraag gesteld over criminele en seksuele uitbuiting. Ik verwacht daar een rapportage over te kunnen geven in het eerste kwartaal van het volgende jaar. Er zit soms een mengvorm in. Op het moment dat wij een instap doen in een huis in het kader van bijvoorbeeld de Pandjesbrigade, dan vliegen de verschillende mensen letterlijk alle kanten op. Soms zijn het arbeidsmigranten, maar soms is er ook nog op dat andere vlak het één en ander aan de hand. Uiteraard zullen we zo goed mogelijk deze mensen opvangen en ook verzorgen.

01:27:16

De heer Schuiling: Er is een aantal opmerkingen gemaakt over ondermijning. De raad heeft budget beschikbaar gesteld om daar tot een formatie-uitbreiding te komen. Daar ligt ook een relatie met de wet Bibob. U heeft kunnen zien dat dit een goede investering is. We komen veel meer te weten over wat zich in de stad afspeelt en we handelen daar ook naar. Is het genoeg? Ja, je kunt er altijd meer in investeren, maar de middelen zijn in dat opzicht natuurlijk beperkt. Ik moet u wel zeggen dat ik onder de indruk ben. Dat is zowel positief als negatief te duiden. Positief over de inzet en ook de juistheid van de keuze, maar ook negatief omdat het rapport van Tops en Van de Torre wel bevestigd wordt.

01:28:17

De heer Schuiling: Er is nog een hele specifieke vraag gesteld over Shelter City. Ik moet u daarover mededelen en verwijzen naar de brief die we daarover in februari aan de raad hebben gestuurd. De uitvoering van het programma zou € 50.000 per jaar kosten, indien er twee gasten zouden moeten worden ontvangen. Op dit moment hebben wij geen budget voor deze uitgave. Het zou dus nog een heroverweging vragen en wat verdere uitwerking, als we dat zouden moeten doen. Ik denk, Voorzitter, dat ik - ook gelet op de collegialiteit - hiertoe moet beperken.

01:29:09

Voorzitter: Ja, wie van de wethouders kan ik het woord geven? De heer Broeksma.

01:29:18

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Een aantal thema's uit mijn portefeuilles. De PvdA en meerdere partijen vragen naar de thema's van de zes principes. Kan iedereen die contact

heeft met de gemeente ons begrijpen? Spreken wij de goede taal? Zelfs als we Nederlands praten, spreken we dan het goede taalregister en op zo een manier dat iedereen ons kan begrijpen? U verwijst naar de zes principes, zoals we die ook in de rekening hebben staan. Het is ons doel, maar we moeten accepteren dat we dat nog niet in de volle breedte allemaal bereikt hebben. We werken eraan. Op het moment dat we zeggen, dit is ons doel, dit is de manier waarop wij richting onze burgers willen acteren en met onze burgers willen communiceren - ook die communicatie gaat natuurlijk twee kanten op - zijn dat de zes principes die we hanteren. Alles wat we doen moet gericht zijn op die zes principes steeds beter hanteren. Bijvoorbeeld zo een campagne Direct Duidelijk - Student en Stad refereert eraan en ook anderen - in goede, begrijpelijke taal en gericht op de lezer. Als dat jongeren zijn, dan proberen we zo dat goed mogelijk en zo snel mogelijk duidelijk te maken. MijnGroningen.nl is een website die sinds twee weken live is. We werken digitaal, maar we hebben ook die fysieke balies die we in de benen houden. Als het gaat over de taal, op de website en aan de balie wordt heel vaak Engels gesproken en geschreven. U kent misschien onze energiefolders die behalve in het Nederlandse en Engels ook in het Arabisch en Turks zijn geschreven. We hebben een Oekraïense tolk in dienst om zo goed mogelijk, vanuit die zes principes die we hebben, onze inwoners van dienst te zijn. Dat lukt niet altijd even goed, maar we streven daar wel naar. De vraag is waarom het callcenter of het KCC streeft naar een zeven en een half en waarom niet meer. We streven naar een tien. Echter, als je een zeven komma één haalt, dan is het irreëel, dus streven we eerst maar naar een zeven en een half. Ik voorspel u, als we die zeven en een half gehaald hebben, dan gaan we verder, want voor andere elementen van publieke dienstverlening lukt dat wel. U ziet een acht komma nul, een acht komma drie en een zeven komma negen. Dat zijn getallen die horen bij publieke dienstverlening en ook daar streven we naar steeds beter. Ziekteverzuim speelt een rol.

01:31:53

De heer Broeksma: Bij het KCC hebben we meer specialisatie ingevoerd, zodat je sneller de juiste medewerker krijgt. De medewerker specialiseert zich ook in bepaalde thema's bijvoorbeeld parkeren of anderszins, zodat je sneller de juiste medewerker en sneller het juiste antwoord krijgt. Wij zijn doorlopend bezig om dat te verbeteren vanuit publieke dienstverlening. Het kernwoord wat daarbij hoort, is het woord 'hostmanship'. Zoek dat maar eens op. Dat gaat over...

01:32:26

De heer Broeksma: Daar is geen goed Gronings woord voor. Hostmanship is dienstverlening vanuit empathie. Dienstverlening vanuit de menselijke bejegening en het echt willen oplossen van een klantprobleem. Dat gaat niet elke keer lukken, dat vertel ik u, maar het is wel waar onze trainingen op gericht zijn. Het is de manier waarop onze medewerkers geïnstrueerd worden, de manier waarop ze elkaar aanspreken en ook de manier waarop leidinggevenden hun medewerkers coachen. Dat is het kernwoord en de vertaling van de zes principes waar mevrouw Van der Weele naar verwijst.

01:33:12

De heer Broeksma: Verder kreeg ik vragen over cyberveiligheid uit mijn andere portefeuille. Doen we voldoende, was de vraag. Dat hopen we, maar we doen wat we kunnen. We hopen dat blijkt dat we voldoende doen. Misschien weet u dat organisaties zoals de onze te maken

hebben met tienduizenden hackpogingen. Tienduizenden hackpogingen per dag. U merkt daar weinig van, dus kennelijk doen we iets goed. Of dat zo blijft, is maar de vraag, want de menselijke factor daarin blijft kwetsbaar. Zoals u misschien ook weet, is 98 procent van alle mailverkeer wereldwijd spam. Wat u in uw mailbox vindt, is die overige twee procent. Af en toe slipt er een mail met phishing tussendoor of een mail die niet bedoeld is om aan te klikken. De menselijke factor blijft kwetsbaar.

01:34:02

De heer Broeksma: Er wordt gevraagd of we de interne medewerkers hierin scholen. Ja, die scholen we daarin. Eén verkeerde klik - vraagt u nog eens in de gemeente Hof van Twente hoe dat gegaan is - kan betekenen dat je slachtoffer bent van ransomware. Dat is ons nog niet gebeurd en we hopen dat we voldoende hebben. We zetten daar hoog op in. In onze ENSIA-brief vertellen we u dat. Met [onhoorbaar] is het een expliciet thema. Zeker rondom thuiswerken, thuiscomputers en de eigen devices die er zijn, is dat een thema. U weet dat we TikTok aan banden leggen. Dat geldt ook voor andere apps. Over wat is nog veilig en wat is goed laten we ons coachen en informeren door de VNG en de Rijksoverheid. We doen phishingsimulaties, verplichte cursussen over privacy, over veiligheid en over digitale rijbewijzen. We huren heel Pathé af om alle medewerkers te vertellen hoe het moet. We proberen alles te doen en hopen dat het voldoende is en dat het voldoende blijft. We zitten op het vinkentouw om alles te volgen wat zich ontwikkelt en tot nu toe werkt het voldoende. Tot zover, Voorzitter, over cyberbeveiliging.

01:35:14

Voorzitter: De heer Van Hoorn over cyberbeveiliging.

01:35:16

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Nu ken ik de heer Broeksma gelukkig wat langer dan vandaag, dus was ik uiteindelijk ook wel blij dat het lijstje nog wel kwam. Nu, dat hopen we dan maar. Fijn om te horen dat we een heel aantal zaken doen. Mijn vraag aan het college zou wel zijn of het ook niet wenselijk zou zijn als wij voor onszelf ook bijhouden hier komen we vandaan, dit doen we en waar staan we nu door deze maatregelen? Dat mis ik in de jaarrekening.

01:35:41

Voorzitter: De heer Broeksma.

01:35:46

De heer Broeksma: Misschien is de jaarrekening ook niet de goede plek, want dat is een openbaar document. We wij berichten u jaarlijks in de ENSIA-brief. Dat is een brief met dertien, veertien of vijftien bijlagen. Dat is een uitgebreid document, waarin we hackers niet wijzer willen maken dan ze al zijn. Als u die naast elkaar legt, dan ziet u een ontwikkeling daarin. Wat ik u wel kan vertellen is dat de hele 'hackwereld' - en we hebben natuurlijk ook onze eigen hackers in dienst, die proberen onze eigen systemen te kraken - volop in ontwikkeling is. Het is dus echt volop van belang om met de professionele softwarebedrijven daar state-of-the-art technologie te hebben. Onze specialist is state-of-the-art als het gaat over die technologie. In onze ENSIA-brieven die we elk jaar in vertrouwelijkheid met u delen, kunt u de lijn zien waarin wij ons ontwikkelen.

01:36:49

Voorzitter: Meneer Van Hoorn.

01:36:49

De heer Van Hoorn (GroenLinks): Heel kort. Ik beloof de wethouder dat ik me eerst beter in zal lezen en anders kom ik woensdag nog even op dit punt terug. Dank u wel, Voorzitter.

01:36:58

Voorzitter: Dank u wel. Wie van de wethouders? Mevrouw Wijnja.

01:37:03

Mevrouw Wijnja: Dank u wel, Voorzitter. Er is in ieder geval gevraagd om op twee verschillende onderwerpen te reflecteren en ik heb nog twee andere vragen, dus daar zal ik op reageren. Te beginnen met diversiteit. Daar is door verschillende partijen aandacht voor gevraagd. Het is een actueel thema binnen onze organisatie en ook binnen uw raad. Ik verwijs kortheidshalve naar de vragen die door een heel aantal van uw fracties hierover recent zijn ingediend. Het is wel mooi dat mevrouw Van der Weele het een 'way of live' noemt. Dat ziet u ook in onze beantwoording van die vragen terug; wat we al doen om diversiteit en inclusie te bevorderen in onze organisatie, wat we gaan doen, waar we nog iets te leren hebben en vooral ook dat het een proces is wat tijd kost. Het precieze plan van aanpak, het tekenen van de Charter Diversiteit en de verschillende trainingen die worden gedaan, staan allemaal uiteengezet in die beantwoording. Voor mijn reflectie hierop verwijs ik dus kortheidshalve daarnaar.

01:38:08

Mevrouw Wijnja: Er is door de fractie van GroenLinks aandacht gevraagd voor het onderwerp participatie. Er is denk ik goed onder elkaar gezet dat er verschillende trajecten lopen die hetzelfde heten, maar misschien niet altijd hetzelfde bedoelen en dat wil nog wel eens tot verwarring leiden. De vraag is: hoe zorgt het college er nu voor dat die trajecten bij elkaar komen?

01:38:29

Mevrouw Wijnja: Dat we binnen deze organisatie ontzettend veel doen op het gebied van participatie is wel duidelijk. Dat is onszelf in ieder geval wel duidelijk geworden. We hebben veel kennis, we hebben veel ervaring en we hebben de middelen en de methode, maar wat we niet altijd goed doen, is overal dezelfde taal gebruiken en dezelfde werkvormen gebruiken. Dat kan nog wel eens tot verwarring leiden en dat leidt tot onduidelijkheid bij iedereen die betrokken is bij zulke processen. Dat is natuurlijk niet wenselijk bij het samen met inwoners, organisaties en ondernemers vormgeven van beleid. Als je daar steeds beter in wil worden en als je daarvan wil leren, dan helpt het om alleen al dezelfde taal tegen te gebruiken. Eén van de dingen die we hebben gedaan is, zorgen dat we tot overkoepelende uitgangspunten komen die algemeen geldend worden voor alle participatieprojecten. De punten die u noemt in uw vraag worden daarin meegenomen, dus ook de input die er vanuit de raad geleverd is. Er is een brief naar u onderweg. Ik weet niet wanneer je dat precies 'onderweg' mag noemen, maar die komt in ieder geval voor de zomer nog naar uw raad toe. Er is vandaag een brief naar u toe gekomen die specifiek een reactie geeft op de motie die in uw raad is aangenomen op het gebied van jongerenparticipatie. De brief die voor de zomer komt, is in ieder geval een eerste stap vanuit ons om met uw raad in gesprek te gaan om te

komen tot die gezamenlijke taal en dat moet uiteindelijk de manier van werken worden die we overal binnen onze organisatie hanteren. We denken dat dit in ieder geval een belangrijke stap vooruit is, maar we gaan graag het gesprek daarover met uw raad aan.

01:40:08

Mevrouw Wijnja: De Partij voor de Dieren vroeg naar het onderzoek in het Stadspark. Iemand werd niet opgebeurd vanuit het college, maar dat kan ik in de richting van de Partij voor de Dieren wel doen. Het klopt dat dit onderzoek vertraging opliep, maar inmiddels is het geregeld en dat vindt dit jaar plaats. Niet alleen dat, ook de maatregelen die daarbij horen, die de biodiversiteit moeten versterken in het Stadspark - dat is ontzettend belangrijk - gaan van start in 2023.

01:40:40

Mevrouw Wijnja: Dan heb ik nog één reflectiepuntje over en dat gaat over de hervormingen, onder andere de ChristenUnie vroeg daarnaar. Ik ga even in op de drie grootste posten waar het over gaat, inderdaad in een korte paragraaf. Dat zegt dus uiteindelijk niets. De grootste hervorming uit 2020 is de organisatorische inrichting, die is het belangrijkste. Dat ging over tweeëneenhalf miljoen. Het is goed om u te herinneren aan dat er een besluit over is genomen bij de vaststelling van de begroting 2023. We hebben gezegd, dat een aantal bezuinigingen die zijn ingeboekt op de dag van vandaag niet realistisch zijn. Die bezuiniging is dus teruggedraaid bij de vaststelling van de begroting 2023. Als het gaat over leniger en flexibeler begroten, staat daar nu een post van twee komma vier miljoen. Die realiseren we wel. Zo meteen gaan we het over de financiën hebben en dan ziet u dat we een positief rekeningresultaat hebben. Dat geldt dus ook hiervoor. Leniger begroten wordt eigenlijk over verschillende posten gehaald, dus dat geeft een beetje een verkeerde weergave van de werkelijkheid. Dat is misschien een beetje te sterk, maar het is op verschillende plekken wel gehaald en staat hier als een nadeel. Goed, het is in ieder geval geen probleem in het vervolg kan ik u verzekeren.

01:42:07

Mevrouw Wijnja: De laatste grote gaat over het subsidies binnenhalen en dat ging over een miljoen. Die gaan we inderdaad niet halen. Alleen, dat is geen structurele bezuiniging. Die zit er in 2023 nog één keer in en komt daarna niet terug. Tot zover, Voorzitter.

01:42:26

Voorzitter: Dank u wel. Wil er nog iemand?

01:42:32

De heer Eikenaar: Ik wil graag, maar ik heb niets te zeggen.

01:42:35

Voorzitter: U kondigde dat al aan toen u binnenkwam. Toch fijn dat u erbij was.

01:42:47

Voorzitter: Zijn er vragen blijven liggen? Ik kijk even naar de raad. Meneer Sijbolts.

01:42:52

De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen): Er is niet echt een vraag blijven liggen, Voorzitter. Echter, het antwoord van de burgemeester op mijn vraag over Meldpunt Overlast riep bij mij wel een nieuwe vraag op. De burgemeester heeft aangegeven dat in het

najaar het rapport uitkomt van de rekenkamer, maar ik weet alleen niet of daarin staat wat ik wil. Daarom leg ik dat nog maar eventjes bij de burgemeester neer. Ik kan me voorstellen dat het heel makkelijk is in de snelheid van dit debat om dat vooruit te schuiven, maar ik wil dan wel de zekerheid - dat hoeft niet tijdens de vergadering en mag ook later - dat dit er dan ook uitkomt.

01:43:25

Voorzitter: Nu gaat de burgemeester niet over wat de rekenkamer concludeert, maar ik geef hem toch even het woord.

01:43:29

De heer Schuiling: We hebben daar deze week een bestuurlijk overleg over. Uw vraag is genoteerd en we gaan nog even kijken of dat er ook in staat. Ik moet u zeggen, er staan een aantal dingen in die ik niet wil en toch krijgt u het te horen.

01:43:50

Voorzitter: Zo hoort het ook, maar dan zien we daarna verder. Mevrouw Jacobs.

01:44:01

Voorzitter: Het was gejuich. Nog iemand? Nee, geen vervolgvragen? Dan dank ik u allemaal voor uw bijdrage.